

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

PROPOSAL

پروپوزال

مركز آموزش پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

کارگاه آنلاین پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

مركز آموزش روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

کارگاه آنلاین روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

ISI Scopus

مركز آموزش آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترکیه های جستجو

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترکیه های جستجو

نظام مفهومی عدالت و امکان سنجی یک نظریه عدالت برای شرایط ایران

محمد جواد زاهدی مازندرانی¹، محمود نوایی²

یکی از مهم ترین هدف‌هایی که از آغاز استقرار نظام جمهوری اسلامی ایران از سوی مسؤلان به صراحت و به طور مکرر اعلام و همواره بمثابه یکی از مؤلفه های اصلی همه بسته های سیاستی و پایه و اساس همه سیاست گذاری های اجتماعی و اقتصادی کشور بر آن تاکید شده "عدالت اجتماعی" است. از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون در راه برقراری این عدالت اجتماعی تصریح شده در برنامه ها و سیاست ها، گام هایی نظیر استقرار نظام قانونی و حقوقی مبتنی بر شریعت اسلام، تاکید بر بخش تعاون در کنار بخش های دولتی و خصوصی در قانون اساسی، تشویق و ترویج صندوق های قرض الحسنه، کوشش برای ایجاد بانکداری اسلامی، توزیع یارانه ها به صورت غیرنقدی (کوپنی) و اخیراً نقدی (هدفمندی یارانه ها)، کمک های کمیته امداد امام و طرح شهید رجایی، عمران روستایی و ایجاد زیربناها در نقاط روستایی، توزیع سهام عدالت و حتی برگزاری مراسم دستجمعی ازدواج و تأمین جهیزیه و پرداخت کمک هزینه ازدواج برای زوج های جوان و امثال این ها برداشته شده است. اما این اقدامات اجرایی هیچگاه مستند به نظریه ای علمی که بر مبنای مفاهیم اساسی عدالت طرح ریزی شده باشد نبوده است.

عدالت مفهومی جامع و چند وجهی است که اگر در قالب عدالت اجتماعی مطرح شود در برگزیده مفاهیم متنوعی است که بدون اتکا به آن ها از توفیق و پایداری کافی برخوردار نخواهد بود. برخی از این مفاهیم که در قالب نظریه های عدالت از سوی برجسته ترین نظریه پردازان این حوزه عنوان شده شامل احقاق حق، عمل برابر، توزیع براساس معیارهای عقلانی و منصفانه، تناسب، توازن، استحقاق، شایستگی، میانه روی (اعتدال)، آزادی، انصاف، برابری فرصت ها، توانمندسازی، نظام قدرت و نظام رتبه بندی اجتماعی و نیز الزام به قانون است.

در برنامه هایی که برای عملیاتی سازی سیاست اجتماعی تأمین عدالت در کشور ارایه شده، رد پای از توجه اصولی و سنجیده به این مفاهیم نمی توان یافت. بنابراین، مغالطه عدالت اجتماعی را می توان یکی از مهم ترین چالش هایی تلقی کرد که از آغاز عصر جمهوری اسلامی تاکنون همواره در سیاست گذاری های اجتماعی و اقتصادی کشور حضوری تأمل برانگیز و مناقشه آفرین داشته است.

هدف این مقاله طرح مفاهیم پایه ای عدالت اجتماعی و شناخت مدل‌های ویژه و شاخص ها و معیار های عملیاتی آن در قالب یک نظام مفهومی عدالت اجتماعی و امکان سنجی یک نظریه عدالت برای شرایط موجود کشور است.

روش تحقیق در این پژوهش مبتنی بر فرا تحلیل نظریه های عدالت موجود و تحقیقات تجربی انجام شده در این زمینه، تحلیل ثانویه داده های مربوط به رتبه بندی اجتماعی در کشور و نیز استفاده از روش توصیفی - تحلیلی برای امکان سنجی جنبه های عملیاتی نظریه عدالت و دلالت های سیاستی آن است.

سؤالاتی که اهتمام مقاله حاضر یافتن پاسخ مناسب برای آنهاست از این قراراند:

- 1- نظام مفهومی عدالت اجتماعی کدام است و چه مفاهیمی تجسم واقعی و عملیاتی عدالت اجتماعی را امکان پذیر می سازند؟
 - 2- چرا بدون توجه به مفاهیم اصلی و پایه ای عدالت، صورتبندی یک نظریه عمل گرای عدالت اجتماعی امکان پذیر نیست؟
 - 3- خطوط اصلی یک نظریه عدالت اجتماعی مناسب شرایط موجود کشور کدامند؟
 - 4- اجرای یک نظریه قابل دفاع عدالت اجتماعی در شرایط موجود تا چه اندازه امکان پذیر است؟
- واژگان کلیدی:** عدالت اجتماعی، آزادی، انصاف، حق، شایستگی، نظریه عدالت، نظام رتبه بندی اجتماعی.

¹ دانشیار گروه علوم اجتماعی دانشگاه پیام نور (m_zahedi@pnu.ac.ir)

² کارشناس ارشد تحقیقات اجتماعی (navaeilavasani@gmail.com)

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

PROPOSAL
پروپوزال

پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

دکتره تهرانی

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

دکتره تهرانی

کارگاه آنلاین
روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

ISI
Scopus

آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

دکتره تهرانی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو